

خشونت خانگی علیه کودکان: جدا کردن محل زندگی بدون طلاق

Photo: Anastasia_vish/bigstockphoto.com

موسی برزین خلیفه‌لو، وکیل خانه امن

پوشش: سلام! من 35 سال دارم و صاحب یک دختر 7 ساله و یک پسر سه ساله هستم. متأسفانه شوهر من رفتارهای نامتعادلی دارد. بعضی وقت‌ها به شدت عصبانی و خشمگین می‌شود و بعضی وقت‌ها بسیار مهربان می‌شود. شوهرم وقتی که عصبانی می‌شود کنترل خود را از دست می‌دهد. یا وسایل خانه را می‌شکند و یا به من و بچه‌ها حمله ور می‌شود. رفته رفته هم این مشکلش شدیدتر می‌شود.

یک بار با اصرار زیاد به دکتر مراجعه کردیم گفت که باید تحت درمان قرار گیرد اما شوهرم قبول نمی‌کند. چندین بار به بچه‌ها حمله کرده و آنها را کتک زده است. چند هفته قبل عصبانی شد و دفتر نقاشی دخترم را پاره کرد. دخترم چند ساعت گریه می‌کرد. بعد از این کارها هم به شدت پشیمان می‌شود. من نگران خودم نیستم بلکه نگران بچه‌ها هستم. همیشه می‌ترسم اتفاقی بیافتد و آسیبی به بچه‌هایم برسد.

واقعیتش من اوایل از شوهرم به دلیل رفتارش متنفر بودم و فکر می‌کردم باید جدا شوم اما متوجه شدم که این رفتار شوهرم اختیاری نیست بنابراین نمی‌خواهم از او جدا شوم اما فکر می‌کنم باید محل زندگی خودم و بچه‌ها را جدا کنم. چند وقت پیش این مساله را مطرح کردم اما موافقت نکرد و گفت که اجازه نمی‌دهد بچه‌ها را ببرم. گفت که می‌رود و شکایت می‌کند. می‌خواستم بدانم آیا من می‌توانم خانه را ترک کنم؟ آیا می‌توانم بچه‌ها را جای دیگری ببرم؟ آیا می‌توانم حضانت بچه‌ها را بگیرم؟ لطفا راهنمایی کنید. خیلی نگران بچه‌ها هستم.

وکیل خانه امن: سلام خانم محترم. بر اساس قانون مدنی ایران زن باید در منزلی سکونت داشته باشد که شوهر تعیین می‌کند اما در بعضی موارد زن می‌تواند خانه مشترک را ترک کند. یکی از این موارد خوف ورود ضرر بدنی است. از آنجا که شوهر شما بر رفتار خود کنترل نداشته و چندین بار شما و بچه‌ها را مورد ضرب و شتم قرار داده می‌توانید خانه را ترک کرده و در محل دیگری ساکن شوید.

در این زمینه ماده 1115 قانون مدنی مقرر کرده است که: «اگر بودن زن با شوهر در يك منزل متضمن خوف ضرر بدني يا مالي يا شرافتي براي زن باشد زن مي‌تواند مسكن علي حده اختيار کند و در صورت ثبوت مظنه ضرر مزبور محکمه حکم بازگشت به منزل شوهر نخواهد داد و مادام که زن در بازگشتن به منزل مزبور معذور است نفقه بر عهده شوهر خواهد بود.» همانطور که می‌بینید قانون این اختیار را به زنانی که مورد خشونت قرار می‌گیرند داده است اما توجه کنید که اگر شوهرتان به دادگاه رفته و الزام به تمکین بخواهد این شما هستید که باید اثبات کنید رفتارهای شوهرتان نامتعادل است.

[درباره پیچ و تاپ‌های قانونی تمکین بیشتر بخوانید: [الزام به تمکین و خشونت خانگی، قانون چه می‌گوید؟](#)]

پوشش: در مورد بچه‌ها چطور؟ هدف اصلی من دور کردن بچه‌ها است. آیا می‌توانم بچه‌ها را جای دیگری ببرم؟

وکیل خانه امن: ولی قهری فرزندان پدرشان است، بنابراین برای اینکه فرزندان را جای دیگر ببرید لازم است توجیهی وجود داشته باشد. قانون مدنی ایران در برخی موارد پیش بینی کرده است که در صورت عدم مواظبت والدین یا ضرب و جرح توسط پدر و مادر دادگاه می‌تواند برای مصلحت طفل هر تصمیمی را که لازم بداند اتخاذ کند. [چگونه می‌شود ولی قهری را عزل کرد؟]

طبق ماده 1173 قانون مدنی ایران: «هر گاه در اثر عدم مواظبت یا انحطاط اخلاقی پدر یا مادری که طفل تحت حضانت اوست، صحت جسمانی و یا ترتیب اخلاقی طفل در معرض خطر باشد، محکمه می‌تواند به تقاضای اقربای طفل در معرض خطر باشد، محکمه می‌تواند به تقاضای اقربای طفل و یا به تقاضای قیّم او یا به تقاضای رئیس حوزه قضایی هر تصمیمی را که برای حضانت طفل مقتضی بداند، اتخاذ کند. موارد ذیل از مصادیق عدم مواظبت و یا انحطاط اخلاقی هر يك از والدین است: ... - 3 ابتلا به بیماریهای روانی با تشخیص پزشکی قانونی ... - 5 تکرار ضرب و جرح خارج از حد متعارف.»

همانطور که مشاهده می‌کنید در صورت بیماری روانی والدین یا ضرب و جرح مداوم، دادگاه می‌تواند صلاحیت والدین برای نگهداری از طفل را سلب کند. در این گونه موارد تصمیم‌گیری با دادگاه است. اگر بتوانید رفتارهای شوهرتان را در دادگاه اثبات کنید و در خطر بودن بچه‌ها را به دادگاه بقبولانید، به احتمال بسیار دادگاه حکم به جدا کردن محل زندگی کودکان می‌دهد.

توجه داشته باشید که بهترین روش توافق با همسرتان است. در صورتی که نتوانید توافق کنید باید رفتارهای نامتعارف و خشن همسرتان را اثبات کنید و این موضوع به هر حال مشکلات خاص خود را دارد.